

Yaz Tatilinde Eğlenelim

İşte kış boyunca heyecanla beklediğimiz yaz ayları geldi. Uzayan gün ve ılık geceler eğlenceli zaman geçirmek için çok uygun. Peki nasıl değerlendirebilirsiniz bu yazı? Kimileriniz tatil yerlerine gidebilir, kimilerinizse tatili evde geçirebilirsiniz. Nerede olursanız olun kendinize harika bir tatil yaratabilirsiniz. Sizlere hem eğlenmeniz hem de öğrenmeniz için önerilerimiz var. Tatilde yaptıklarınızı ve öğrendiklerinizi bizimle paylaşabilirsiniz. Haydi küçük araştırmacılar, iş başına! Ama yapacağınız etkinlikler için büyüklerinizden izin almayı ve dikkatli olmayı unutmayın...

Gözlem sığınağı kuralım

Öncelikle kendinize boş bir alan bulun. Burası yakınınızdaki bir park, evinizin arka bahçesi ya da bir dere kenarı olabilir. Bu bölgeyi iyice inceleyin. Hangi bitkiler yetişiyor? Hangi hayvanlar yaşıyor ya da orayı ziyaret ediyor?

Çok sessiz olun ve fazla dikkat çekmeyen giysiler giyin. Böylece oradaki canlıların sizi farketmesini engelleyebilir ve daha çok şey gözleyebilirsiniz. Hatta kendinize bir çadır ya da sığınak yaparak

gizlenebilirsiniz. Bunun için gereksiniminiz olan şeyler küçük bir masa ve üzerine bir bez. Bezin çok dikkat çekici bir renkte olmaması gerekiyor. Masanın üstünü örttükten sonra köşelere taş koyarak bezin uçmasını engelleyin. Masanın üzerini dallar ve yapraklarla süsleyin ki canlılar için doğal görünsün. Masanın altına saklanmadan önce, rahatça gözlem yapabilmek için bezin uygun bir bölümüne küçük bir pencere açın. Hazırladığınız bu özel sığınağa gelip gizlenin ve çevreyi gözleyin. Günün farklı saatlerinde farklı canlılar görebilme olanağınız daha çok olur. Rahat olun! Sırtüstü yatın ve çevreden gelen değişik sesleri dinleyin. Bu arada bir defter edinmeyi sakın unutmayın. Gördüklerinizi ve duyduklarınızı düzenli olarak ona kaydedin.

Hayvanları görebilmeniz için bakmanız gereken yerler

Ağaç gövdesi, dalları ve yaprakları
Kopmuş ağaç kabukları
Kütüklerin, büyük taşların ve düşen yaprakların altları (Akreplere karşı dikkatli olmayı unutmayın.)
Sulak alanlarda su yüzeyi ya da suyun dibini

Hayvanların varlığını gösteren işaretler

İzler
Yuvalar
Toprakta açılmış yuvalar
Hayvanların, üzerinde uyumuş olabilecekleri ezik çimenler ya da otlar
Kenarları kemirilmiş ya da çiğnenmiş yaprak ve dallar

18.06.2000
Mefle yaprağı baskısı;
mefle ağacını çok
seviyorum.

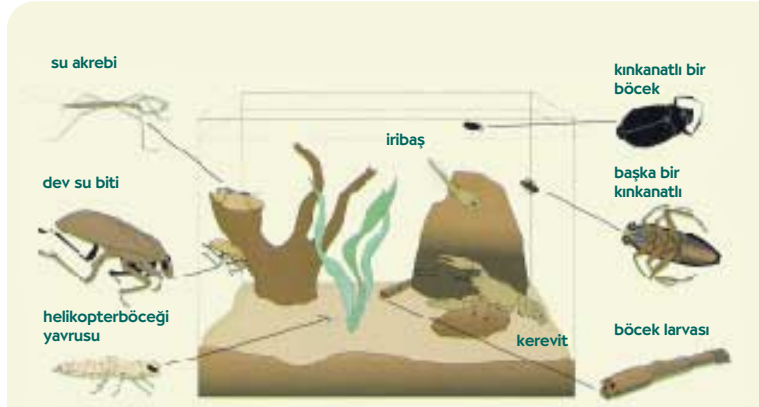
Su birikintilerini keşfedelim

Hava çok mu sıcak oldu? Biraz ıslanmaya ne dersiniz! Yakınınızdaki bir su birikintisinde eğlenceli olabilecek çok şey bulabilirsiniz. Bu su birikintisi, bir göl, ırmak ya da küçük bir havuz olabilir.

Su birikintisine yaklaşmadan önce bir süre durun. Canlıları korkutup kaçırmamak için sessizce çevreyi izleyin. Hangi canlıları görebiliyorsunuz?

Su birikintisinin yanına gelince, ilk olarak suyu kontrol edin. Suya hiçbir şey atmayın; çünkü canlıları kaçırabilirsiniz. Suyun yüzeyinde sıçrayan canlılar var mı? Ya suyun yüzeyinde kayarak ilerleyen canlılar? Ya da hemen suyun altında yüzen canlılar?

Sudan örnek alıp inceleyin. Hayvanları çıkarmak için süzgeç ya da bir file kullanabilirsiniz. Bunları, içinde temiz havuz suyu olan bir kaba koyun. Küçük su canlılarına zarar vermemek için, yeterince yumuşak olan suluboya fırçasını kullanabilirsiniz. Dipteki ya da yüzeydeki köpük ve atıklardan da biraz almayı unutmayın. Su buharlaştıktan sonra geriye kalanları inceleyin.

Minicik bir su dünyası

- 1 Temiz, büyükçe ve saydam bir kabı doğrudan güneş almayan, ama aydınlık bir yere koyun.
- 2 Dibine 1-2 cm yüksekliğinde çakıl taşı yerleştirin. Çakıl taşlarını akvaryum satan ya da ev hayvanları satan dükkanlardan alabilirsiniz.
- 3 Kabin yarısına kadar, su birikintisinden aldığınız temiz suyu koyun. Su bitkilerini çakıl taşlarının arasına gömün ve kabin kalan kısmını da suyla doldurun.
- 4 Sulak alanlardan topladığınız canlıları, hazırladığınız kabin içine dikkatlice bırakın.
- 5 1-2 hafta boyunca bu minik su dünyasında gözlem yapın ve defterinize gördüğünüz her şeyi kaydedin.
- 6 Gözlemlerinizi bittikten sonra topladığınız canlıların hepsini zarar vermeden aldığınız yere geri bırakın.

İncelemenizi bitirdikten sonra topladığınız her şeyi aldığınız yere dikkatlice geri koyun.

Yanınızda bir büyüğünüz olmadan sakın suya girmeyin. Önce mutlaka suyun derinliğini öğrenin.

Deniz kıyısında keşif

Deniz kıyısında, yüzmekten ya da kumdan kale yapmaktan başka eğlenceli işler de var. Gelin birlikte kıyılarımıza dalıp buradaki güzellikleri keşfedelim.

Kumlu kıyılar

Kumda yürüyen kuşları, yengeçleri ve diğer canlıları gözlemleyin. Kum üzerinde nasıl izler bırakıyorlar?

Bir kovayı suyla doldurun. Sonra kürekle içine bir miktar ıslak kum dökün. Suyun içinde kumdan çıkıp yüzmeye başlayan canlıları görüyor musunuz?

Dalga kıydan çekildiğinde, bıraktığı çizgiden dalganın son geldiği yere kadar olan alanı dikkatlice inceleyin. Kaç çeşit yosun görüyorsunuz? Midye ve salyangoz kabuklarına ve diğer hayvan kalıntılarına bakın. Bunların içinde yaşayan canlılar var mı?

Kumdan kaleler yerine, kumdan deniz canlıları yapmaya ne dersiniz?

Bulduğunuz ve incelediğiniz bütün deniz canlılarını incitmeden tekrar aldığınız yere koymayı sakın unutmayın.

Kayalıklı kıyılar

Dalgalar çekildiğinde, kayalıkların arasında oluşan havuzcukları inceleyin ve bu havuzcuklarda neler olduğunu anlamaya çalışın. Sürünerek ilerlemeye çalışan ya da yüzen canlılar var mı? Kayalara yapışık yaşayan canlıları tanıyor musunuz? Deniz gözlüğü takarsanız buradaki canlıları daha iyi görebilirsiniz.

Dalgalar çekildiğinde kayaları inceleyin. Dalga varken, suyun kayaların neresine kadar yükseldiğini gösteren bir çizgi oluştuğunu göreceksiniz. İşte o çizgiden aşağı doğru inerek dalgalar çekildiği zamanki su seviyesine kadar olan alanı dikkatlice gözlemleyin. İki sınır arasındaki alanda hangi canlıların yaşadığını anlamaya çalışın. Sakın

yosunların arasına ve kayalardaki oyukların içine bakmayı unutmayın.

Kayaların üzerine yapışık yaşayan canlıların, dalga geldiğinde yaptıkları davranışları gözlemleyin. Midyeler su geldiğinde kabuklarını açıyorlar mı?

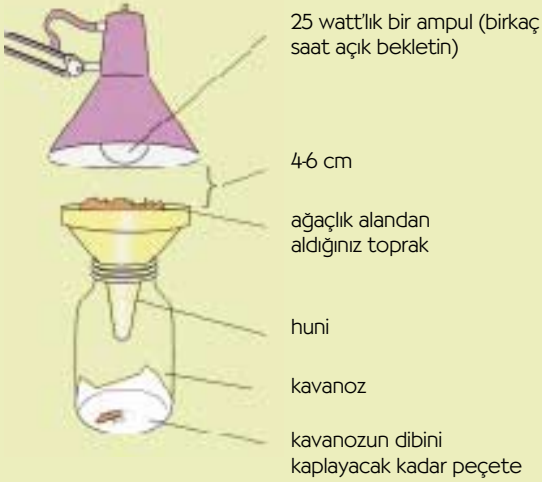
Islak kayalar ve su yosunları kaygan olurlar, adımlarınızı atarken dikkatli olmayı sakın unutmayın.

Böcekleri inceleyelim

Çevrenize bir bakın...böcekler her yerde var! Yaz mevsimi uçan, sürünen ve yüzen böcekleri en çok görebileceğiniz zaman. Kaç farklı çeşit böcek bulabilirsiniz?

Böcek kapanı

Ağaçlık alanlarda yaşayan böcekleri yakalamak için huni kullanabilirsiniz.

Böcekleri yakalamak için yerin altına tuzak yerleştirebilirsiniz. Bu tuzaktan farklı yerlere birkaç tane yerleştirin. Günün değişik zamanlarında hepsini kontrol ederek hangi böceklerin geldiğini gözlemleyin.

Aynı gözlemi yabancısı ve eşekarısı için de yapabilirsiniz.

Kanatlı böcek avcısı olmaya ne dersiniz?

Önce böceklerin saklandıkları yerleri bulmanız gerekiyor. Bunu için böcek ağıları, koza ya da yuvarlanmış yaprakların içine bakabilirsiniz.

Böcekleri yakalarken çok dikkatli olmalısınız. Yerde yürüyen böcekleri, kağıttan yapılmış bir kutuyu üstlerine örtüp ince bir kağıdın üstüne kaydırarak yakalayın. Sonra böceği, kolayca gözlemleyebileceğiniz saydam bir kavanozun içine koyun.

Gözleminiz bittikten sonra böceği aldığınız yere geri koymayı sakın unutmayın.

Gece Safarisi

Güneş batsa bile gün henüz bitmiş sayılmaz. Hatta pek çok canlı için gün yeni başlar!

Fenerle gözlem

Geceleri göz parıltısını görebileceğiniz birçok havyan var. Bu parıltının nedeni, gözlerinin arkasındaki özel bir tabaka. Bu tabaka, etkinliklerini gece sürdüren canlıların karanlıkta görmelerini sağlar.

Evinizin yakınında ya da parklarda, ağaçların dallarına konmuş sessizce bekleyen baykuşlar olduğunu biliyor musunuz? Gece baykuşlar için en güzel zamandır. Özelleşmiş göz yapıları sayesinde geceleri çok iyi görürler. Baykuşların seslerini en iyi geceleri duyarız. Bu yüzden gecenin sessizliğinde baykuşların yakınında bir yerde olduğunu kolayca anlayabilirsiniz.

Sizce bir saat içerisinde binden fazla böcek yakalayabilen bir canlı var mıdır? Evet, bir yarası bunu yapabilir. Bu yarasaları gözlemlemek için onların yaşayabileceğini düşündüğünüz bir yerde havaya doğru bir fener tutun. Bu gerçek böcek avcılarının, fenerden yayılan ışığa üşüşen böceklerle doğru saldırıya geçtiğini ve böcekleri kanatlarından kolayca yakaladığını göreceksiniz.

Yağmurlu bir günden sonra, gece etkin hale geçen sürüngenleri de görebilirsiniz. Fenerinizin ışığını yere doğru tutun ve başını topraktan dışarı çıkaran bir solucan bulmaya çalışın. Solucana rastlayana kadar adımlarınızı dikkatlice takip edin ve parmak uçlarınızda yürüyün. Peki, bir solucanı, toprak altına kaçmadan yakalayabilir misiniz?

Gökyüzü Gözlemi

Eğer yaşadığınız yerde geceleri çok fazla ışık yoksa, yaz gecelerinde gökyüzünde gözlemleyebileceğiniz çok şey var demektir. Yazın manyolu'nu kolaylıkla gözleyebilirsiniz. Başınızın tam üstünde, üç parlak yıldızdan oluşan Yaz Üçgeni'ni görebilirsiniz. Üstelik Büyük ve Küçük Ayı'ı kaçırmamanız olanaksız. Kutup Yıldızı'nı da bulmayı sakın unutmayın.

Gecekelebeklerine Ziyafet

- 1 Yumuşamış bir muzdan kalın bir parça kesin ve lapa haline getirin. Bal ya da şeker ekleyip elma suyuyla karıştırın.
- 2 Bu karışımı bir ağacın gövdesine, bahçe parmaklıklarına ya da bir tahta parçasının üzerine sürün.
- 3 Gece olunca el fenerinizin yardımıyla haşırhaşır bakın. İyi bir sonuç almak için bunu birkaç gece üst üste hazırlayın ki canlılar bu lezzetli yiyeceğin yerini öğrensinler.